

Załącznik nr 1
do Uchwały nr 662/08
Zarządu Województwa
Małopolskiego
z dnia 22 lipca 2008 r.

Plan Działania na lata 2007-2008 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

PRIORYTET VIII Regionalne kadry gospodarki

Plan działania na lata 2007-2008 PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Numer Priorytetu: VIII
Nazwa Priorytetu: Regionalne kadry gospodarki
Nazwa Instytucji Pośredniczącej: Samorząd Województwa Małopolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Departament Polityki Regionalnej
Adres siedziby: 31 – 156 Kraków, ul. Basztowa 22
Telefon: 012 29 90 700
Fax: 012 29 90 726
Adres e-mail: pokl@malopolska.mw.gov.pl

I. Obszary wsparcia

I.1 Preferowane formy wsparcia

W celu rozpoznania rzeczywistych potrzeb i preferencji potencjalnych beneficjentów komponentu regionalnego PO KL, w Województwie Małopolskim planuje się w 2008 r. ogłoszenie konkursów we wszystkich typach projektów w ramach poszczególnych Działań i Poddziałań Priorytetu VIII. Intencją samorządu województwa w pierwszym okresie wdrażania jest umożliwienie podejmowania działań projektowych przez beneficjentów w jak najszerszym zakresie, nie ograniczając ich preferencji.

DZIAŁANIE 8.1 ROZWÓJ PRACOWNIKÓW I PRZEDSIĘBIORSTW W REGIONIE

Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw – projekty konkursowe

Typ preferowanych projektów:

- ogólne i specjalistyczne szkolenia oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie m.in.: zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, zarządzania BHP, elastycznych form pracy, wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystania w prowadzonej działalności technologii informacyjnych i komunikacyjnych
- doradztwo dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP), w tym dla osób samozatrudnionych, w szczególności w zakresie m.in. ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi lub rachunkowości (z wyłączeniem doradztwa związanego z procesami inwestycyjnymi)
- Szkolenia, kursy i doradztwo zawodowe (jako działanie uzupełniające do szkoleń i kursów) skierowane do dorosłych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnianiem lub podwyższaniem kwalifikacji i umiejętności, w szczególności dla osób zatrudnionych o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach (z wyłączeniem kształcenia ustawicznego w formach szkolnych realizowanego w szkołach dla dorosłych)

Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie – projekty konkursowe

- pomoc w tworzeniu partnerstw lokalnych z udziałem m.in. przedsiębiorstw, organizacji pracodawców, związków zawodowych, jednostek samorządu terytorialnego, urzędów pracy i innych środowisk, mających na celu opracowanie i wdrażanie strategii przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą na poziomie lokalnym i wojewódzkim
- wsparcie dla pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów zwolnień monitorowanych (*outplacement*), w tym szkoleń i doradztwa zawodowego
- podnoszenie świadomości pracowników i kadr zarządzających modernizowanych firm w zakresie możliwości i potrzeby realizacji projektów wspierających procesy zmian poprzez szkolenia i doradztwo
- szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych (w tym indywidualne plany działań i pomoc w wyborze odpowiedniego zawodu)

i miejsca zatrudnienia)

5. szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa
6. badania i analizy dotyczące trendów rozwojowych i prognozowania zmian gospodarczych zachodzących w regionie, w szczególności tworzenia i likwidacji miejsc pracy oraz formułowania właściwych mechanizmów zaradczych, upowszechnianie wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana informacji

Poddziałanie 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności – projekty konkursowe

1. Tworzenie sieci współpracy (w tym partnerstw) w zakresie wzmacniania dialogu społecznego i inicjatyw podejmowanych wspólnie na poziomie lokalnym i regionalnym przez organizacje pracodawców i przedstawicielstwa pracownicze, mających na celu zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców, w szczególności w zakresie:

- organizacji pracy
- form świadczenia pracy
- promocji podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- godzenia życia zawodowego i prywatnego

2. Promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w szczególności w odniesieniu do lokalnego rynku pracy, warunków pracy pracowników i środowiska naturalnego.

3. Upowszechnianie na poziomie lokalnym i regionalnym idei *flexicurity*.

Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej – projekty systemowe

1. Badania i analizy dotyczące aktualnej sytuacji, trendów rozwojowych i prognozowania zmian społeczno-gospodarczych zachodzących w regionie oraz formułowania właściwych mechanizmów zaradczych, upowszechnianie wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana informacji

8.2 TRANSFER WIEDZY

Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw – projekty konkursowe

1. staże i szkolenia praktyczne dla:

- pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych
- pracowników naukowych (uczelni i innych jednostek naukowych) w przedsiębiorstwach

2. promocja idei przedsiębiorczości akademickiej, w celu komercjalizacji wiedzy i umiejętności zespołu działającego na uczelni lub w jednostce naukowej (firmy typu spin off lub spin out).

3. szkolenia i doradztwo dla pracowników naukowych jednostek naukowych oraz pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych uczelni, doktorantów, studentów i absolwentów uczelni zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą typu spin off lub spin out

Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji – projekty systemowe

1. tworzenie, rozwój i aktualizacja Regionalnych Strategii Innowacji (RSI) poprzez:

- studia, analizy, ekspertyzy
- wsparcie szkoleniowo-doradcze dla podmiotów odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie RSI
- tworzenie i rozbudowę systemu monitorowania RSI

2. Wsparcie tworzenia i rozwoju sieci współpracy i wymiany informacji między naukowcami a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii na poziomie regionalnym i lokalnym, w szczególności poprzez:

- kampanie informacyjne i imprezy służące kojarzeniu partnerów i promocji transferu wiedzy i innowacji
- rozwój systemu komunikowania się i wymiany informacji

3. Stypendia naukowe dla doktorantów kształcących się na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju województwa (określonych w RSI)

I.2 Diagnoza sytuacji oraz identyfikacja potrzeb – uzasadnienie preferowanych form wsparcia

Diagnoza sytuacji oraz identyfikacja potrzeb w obszarze regionalnych kadr gospodarki została przeprowadzona w oparciu o informacje statystyczne dla województwa małopolskiego, dane i wyniki badań zawartych w raportach:

- „Innowacyjność 2006 - stan innowacyjności, metody wspierania, programy badawcze”, PARP;
- raporcie z badania podaży innowacji w ramach projektu „Rynek innowacji w Małopolsce”, Małopolska Szkoła Administracji Publicznej AE w Krakowie;
- „Stan sektora MSP 2006”
- „Województwo Małopolskie 2005”, UMWM;

oraz „Ocenie sytuacji na rynku pracy województwa małopolskiego w roku 2006”.

Na podstawie zebranych danych statystycznych ustalono, iż do najistotniejszych problemów w województwie małopolskim, których rozwiązanie jest możliwe dzięki interwencji finansowej z EFS, należą:

- **Niski poziom uczestnictwa mieszkańców w kształceniu ustawicznym**
Polska wśród krajów UE-25 sklasyfikowana jest na ostatnim miejscu pod względem uczestnictwa

mieszkańców w wieku 25-64 lata w kształceniu ustawicznym. Województwo małopolskie charakteryzuje jeszcze niższy od średniej krajowej poziom uczestnictwa mieszkańców w kształceniu ustawicznym. W roku 2005 udział osób uczących się i doksztalających w grupie osób w wieku 25-64 lat wynosił 4,7% i był o 0,5 pkt % niższy niż średni w kraju, co plasowało województwo na 10 miejscu w kraju. Sytuacja taka wymaga intensywnych działań zmierzających do dalszej rozbudowy systemu kształcenia ustawicznego, a przede wszystkim podnoszących świadomość mieszkańców Małopolski w kwestii potrzeby aktualizacji, podnoszenia i zmiany kwalifikacji przez całe życie.

Struktura osób bezrobotnych wskazuje, iż osoby z niskim wykształceniem, bez doświadczenia stanowią dominującą grupę wśród ogółu bezrobotnych. Pomimo poprawy poziomu wykształcenia bezrobotnych zarejestrowanych w Małopolsce, nadal najliczniejszą grupą są w tej populacji osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (33% bezrobotnych), a 25 % bezrobotnych stanowią osoby wyłącznie z wykształceniem gimnazjalnym. Ponadto, co czwarta osoba wśród bezrobotnych nie posiada stażu pracy. Podnoszenia kwalifikacji i rozwój umiejętności w znacznym stopniu ułatwią osobom pracującym utrzymanie się na rynku pracy.

- **Niski poziom przeżywalności firm**

Gospodarkę polską charakteryzuje jeden z najniższych w Europie wskaźników przeżywalności firm w okresie pierwszych trzech lat od rozpoczęcia działalności. Wynosi on 50%, co oznacza, że co druga firma przestaje działać przed upływem trzech lat od powstania. Jednym z głównych powodów upadłości małych i średnich firm jest brak odpowiednich kwalifikacji menadżerów i właścicieli firm, które mają ogromne znaczenie przy podejmowaniu właściwych decyzji, strategicznych dla utrzymania konkurencyjnej pozycji firm w zmieniających się warunkach rynku regionalnego i europejskiego. Tymczasem inwestowanie w kadry powinno być standardem każdego przedsiębiorstwa. Jednak 20% firm nie korzysta ze szkoleń, gdyż koszty ich sfinansowania są dla nich zbyt wysokie. Koszty szkoleń pracowników są bardzo dużym obciążeniem przede wszystkim dla właścicieli małych i średnich firm, które w województwie małopolskim stanowią zdecydowaną większość. Na koniec 2005 r. w Małopolsce zarejestrowanych było 289,7 tys. podmiotów gospodarczych. Małopolskie firmy stanowią 8% podmiotów gospodarczych w Polsce, co daje 5 miejsce wśród regionów o największej liczbie zarejestrowanych firm. Wśród nich małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią aż 99,9% podmiotów gospodarczych. Właściciele firm oczekują od zatrudnianych przez siebie pracowników odpowiednich kwalifikacji i umiejętności do podejmowania pracy na oferowanych stanowiskach. Umiejętności językowe i informatyczne są już normą. Coraz częściej niezbędne stają się umiejętności pracy w zespole, radzenia sobie ze stresem, negocjacji czy komunikacji społecznej. Z drugiej jednak strony, w wyniku wzmożonych wyjazdów Polaków za granicę pracodawcy, jako źródło problemu wskazują brak wykwalifikowanej kadry technicznej o różnych poziomach kwalifikacji, w tym inżynierów, ale również osób po szkołach zawodowych. Procesy modernizacyjne, adaptacyjne oraz szybkość, z jaką zmieniają się warunki wykonywania pracy pociągają za sobą konieczność aktualizacji kwalifikacji i umiejętności pracowników w różnych zawodach.

- **Niski poziom innowacyjności firm w porównaniu z krajami UE**

Wśród małych firm przemysłowych, objętych badaniem przez GUS, 17% wdrożyło innowacje w latach 2002-2004. W grupie przedsiębiorstw średnich było to 40 % firm, zaś dużych aż 67 %. Małopolskie firmy zajmują pierwsze miejsce w rankingu innowacyjności – aż 23 % firm z Małopolski oraz Śląska wdrożyło innowacje w latach 2002-2004. Jednak w porównaniu z krajami UE-15 nadal pozostaje duży dystans do nadrobienia. W UE w latach 1998-2000 już 44% przedsiębiorstw zainicjowało procesy wdrażania innowacji. Wg raportu „Rynek Innowacji w Małopolsce” głównym problemem oraz barierą wzrostu innowacyjności firm małopolskich jest przede wszystkim niski poziom posługiwania się przez pracowników technologiami informatycznymi. W przypadku 54 % podmiotów odsetek pracowników posługujących się technologiami informatycznymi mieści się od 0 do 25 % zatrudnionych. W 40 % ankietowanych firm ilość pracowników z wykształceniem wyższym mieściła się w przedziale od 0 do 5 % ogółu zatrudnionych.

- **Słabo rozwinięta sieć współpracy pomiędzy biznesem a światem nauki**

W raporcie „Rynek Innowacji w Małopolsce” ośrodki naukowe oraz uczelnie wyższe uznane zostały przez ankietowanych jako najmniej istotne źródło informacji o potrzebie wdrażania innowacji (ocena nieważne odpowiednio 95 % i 90 %). Wskazuje to na bardzo słabe więzi pomiędzy biznesem a światem nauki. Zaledwie 3,2 % ankietowanych firm prowadziło prace badawczo-rozwojowe, przy czym 92 % z nich przeznaczają na ten cel nie więcej niż 25 % kosztów funkcjonowania firmy. Tylko 11,5 % ankietowanych firm współpracowało z ośrodkami badawczo rozwojowymi, co w stosunku do wyników badań z 2004 r. stanowi spadek o blisko 7 punktów procentowych (!). Jako najczęściej wskazywane trudności we współpracy z jednostkami badawczo rozwojowymi wskazywane były: brak informacji na temat działających jednostek badawczych (27,7 %), niedostateczna informacja o ofercie jednostek badawczych (32,4%) oraz brak doświadczenia we współpracy z jednostkami naukowymi (34,0 %). Tylko 20,2 % ankietowanych firm współpracowało ze szkołami wyższymi,

i wskaźnik ten jest niższy niż w latach poprzednich.

- **Konieczność restrukturyzacji wynikająca ze zmian zachodzących na rynku pracy, które polegają na przechodzeniu z gospodarki opartej na przemyśle do gospodarki opartej na wiedzy**

Konieczna jest restrukturyzacja na poziomie przedsiębiorstw w celu podniesienia ich konkurencyjności i sprostania wyzwaniom, jakie niesie z sobą proces globalizacji. Szybkie reagowanie na zmianę gospodarczą oraz podejmowanie adekwatnych działań możliwe jest jedynie na podstawie aktualnych informacji i rzetelnych diagnoz. Coraz większe tempo zmian, nowe wyzwania (na przykład wzmożona emigracja młodych i wykształconych pracowników), wymuszają konieczność stałego monitorowania trendów gospodarczych. Informacje zebrane w procesie monitorowania stanowią cenne źródło dla przedsiębiorstw, instytucji rynku pracy oraz samorządu lokalnego zarówno w zakresie aktualnych trendów, jak i przewidywania zmiany gospodarczej w przyszłości.

I.3 Cele przewidziane do osiągnięcia w wyniku realizacji wybranych form wsparcia w kontekście celów szczegółowych przyjętych dla danego Priorytetu PO KL

1. Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej

- *Wskaźnik rezultatu* - odsetek przedsiębiorstw, których pracownicy zakończyli udział w szkoleniach w ramach Priorytetu – w ogólnej liczbie aktywnych przedsiębiorstw (projekty o charakterze regionalnym) – 0,91 %

2. Poprawa funkcjonowania systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą

- *Wskaźnik rezultatu* - odsetek firm, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w stosunku do wszystkich przedsiębiorstw objętych wsparciem – 0,25 %

II. Plan finansowy

Plan finansowy na rok 2007

Budżet Priorytetu w podziale na Działania oraz Poddziałania (PLN)

	Ogółem	Budżet państwa	Budżet JST szczebla regionalnego	Budżet JST szczebla lokalnego	Fundusz Pracy	PFRON	Inne
Działanie 8.1	4 000 000	4 000 000	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.1	4 000 000	4 000 000	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.2	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.3	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.4	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 8.2	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.2.1	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.2.2	0	0	0	0	0	0	0
Projekty innowacyjne							
Projekty współpracy ponadnarodowej							
w tym: komponent ponadnarodowy							
Priorytet ogółem	4 000 000	4 000 000	0	0	0	0	0

Plan finansowy na rok 2008							
Budżet Priorytetu w podziale na Działania oraz Poddziałania (PLN)							
	Ogółem	Budżet państwa	Budżet JST szczebla regionalnego	Budżet JST szczebla lokalnego	Fundusz Pracy	PFRON	Inne
Działanie 8.1	29 070 284	29 060 084	10 200	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.1	23 772 653	23 772 653	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.2	4 088 531	4 088 531	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.3	529 100	529 100	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.1.4	680 000	669 800	10 200	0	0	0	0
Działanie 8.2	3 728 743	3 589 143	139 600	0	0	0	0
Poddziałanie 8.2.1	1 867 413	1 867 413	0	0	0	0	0
Poddziałanie 8.2.2	1 861 330	1 721 730	139 600	0	0	0	0
Projekty innowacyjne	-						
Projekty współpracy ponadnarodowej	-						
w tym: komponent ponadnarodowy	-						
Priorytet ogółem	32 799 027	32 649 227	149 800	0	0	0	0

III. Wskaźniki

Założenia:

- w planie finansowym przyjęto, że w latach 2007-2008 zostanie wykorzystane 8,9 % całości środków finansowych na Priorytet VIII na lata 2007-2013 dla województwa małopolskiego,
- wartości docelowe zostały przyjęte zgodnie z zapisami „Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL”,
- określając wartości wskaźnika na 2008 r. uwzględniono m.in. poziom wydatków określony w planie finansowym,
- w przypadku proponowania niskich wartości wskaźników dla 2008 r., zamieszczone zostało stosowne wyjaśnienie.

Nazwa wskaźnika produktu	Wartość wskaźnika do osiągnięcia w roku 2008	Docelowa wartość wskaźnika (2013)
Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki		
Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie		
Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych (projekty o charakterze regionalnym).	318*	12 762
Liczba pracujących osób dorosłych, którzy zakończyli udział w projektach szkoleniowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób w wieku powyżej 50 roku życia. 	497* 103*	19 949 4 140
Liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą.	4	46
Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania.	53*	2 133
Liczba partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu lokalnym i regionalnym.	1	18
Działanie 8.2 Transfer wiedzy proporcja 10 % dla roku 2008 w stosunku docelowej wartości		

* Podane wartości wskaźników dla Działania 8.1 zostały obliczone w oparciu o wysokość środków przewidzianych do wydatkowania na Działanie 8.1 w 2007 i 2008 r. W przypadku wskaźników mierzonych „na wyjściu z projektu”, odsetek osób, które zakończą uczestnictwo w programie jeszcze w 2008 r. ustalono na poziomie 25 % w stosunku do poziomu rekomendowanego przez IZ, stanowiącego 10 % wartości docelowej dla danego województwa. Procent ten ustalono na podstawie doświadczeń z podobnych działań ZPORR.

Planowana wartość wskaźnika „Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych (projekty o charakterze regionalnym)”, liczona w oparciu o planowane wydatkowanie środków wynosi:

- 2 577 w 2009 r.
- 2 911 w 2010 r.

Planowana wartość wskaźnika „Liczba pracujących osób dorosłych, którzy ukończyli udział w projektach szkoleniowych, w tym liczba osób powyżej 50. roku życia”, liczona w oparciu o planowane wydatkowanie środków wynosi:

- 4 029 w 2009 r., w tym 836 osób powyżej 50. roku życia
- 4 551 w 2010 r., w tym 944 osób powyżej 50. roku życia.

Planowana wartość wskaźnika „Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania”, liczona w oparciu o planowane wydatkowanie środków wynosi:

- 430 w 2009 r.
- 486 w 2010 r.

Liczba osób, które ukończyły udział w stażach lub szkoleniach praktycznych w tym:	6	76
• Liczba pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych	3	29
• Liczba pracowników naukowych w przedsiębiorstwach	3	47
Liczba osób, które były objęte wsparciem w zakresie rozpoczynania własnej działalności gospodarczej typu spin-off lub spin-out	10	98
Liczba doktorantów, którzy otrzymali stypendia naukowe	57	342

IV. Opis systemu wyboru projektów

IV.1 Projekty systemowe

IV.1.1

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Małopolskie Obserwatorium Gospodarki

Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej – *projekty systemowe*

Beneficjent/ Projektodawca: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego / Departament Transportu, Gospodarki i Infrastruktury

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

Określony w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego cel strategiczny „Wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej województwa” wiąże się z koniecznością zainicjowania procesów modernizacji gospodarki oraz adaptacji pracowników do wymogów nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy poprzez ciągłe podnoszenie kompetencji i umiejętności. O ile procesy restrukturyzacyjne w Małopolsce wynikające z transformacji gospodarczej wiążące się z przechodzeniem do gospodarki rynkowej można uznać za praktycznie dokonane (za wyjątkiem sektora rolnictwa), to przechodzenie z gospodarki opartej na przemyśle do gospodarki opartej na wiedzy wiąże się z potrzebą głębokiej restrukturyzacji. Ponadto konieczna jest także restrukturyzacja na poziomie przedsiębiorstw w celu podniesienia ich konkurencyjności i sprostania wyzwaniom, jakie niesie z sobą proces globalizacji.

Szybkie reagowanie na zmianę gospodarczą oraz podejmowanie adekwatnych działań możliwe jest jedynie na podstawie aktualnych informacji i rzetelnych diagnoz. Coraz większe tempo zmian, nowe wyzwania, na przykład wzmożona emigracja młodych i wykształconych pracowników, wymuszają zatem konieczność stałego monitorowania trendów gospodarczych.

Projekt przyczyni się w szczególności do rozwiązania następujących problemów:

- 1) trudności w wykorzystaniu istniejących zasobów i narzędzi informacyjnych,
- 2) brak przełożenia wyników badań, wniosków i rekomendacji zeń płynących na procesy decyzyjne,
- 3) brak systematyczności prowadzonych badań, ustalenia wielkości referencyjnych,
- 4) deficyt informacji odnośnie efektów gospodarczych na poziomie regionalnym wynikających z inwestycji, rozwoju ekonomicznego firm oraz wsparcia dla przedsiębiorców,
- 5) niedostateczna ilość informacji i danych do formułowania prognoz,
- 6) słaba współpraca instytucji w zakresie realizacji badań i wymiany informacji.

Realizacja założonych celów projektu nastąpi poprzez różnorodne działania, a w szczególności:

- ✓ zostanie opracowany model pozyskiwania oraz analizowania informacji na temat trendów gospodarczych występujących w regionie, zarówno w kontekście przedsięwzięć inwestycyjnych przedsiębiorstw jak również planowanych działań, wynikających z koniecznych restrukturyzacji, a mających bezpośredni skutek dla rynku pracy. Informacje te będą pozyskiwane a następnie analizowane zarówno ze źródeł pierwotnych (bezpośrednie spotkania z przedsiębiorcami - wywiady, grupy fokusowe) jak

również na podstawie źródeł wtórnych.

- ✓ Cykliczne raporty z badań i monitorowania sytuacji gospodarczej, wspomagające procesy decyzyjne.
- ✓ Utrzymanie i obsługa modułu tematycznego w internetowej bibliotece zasobów informacyjnych
- ✓ Wymiana dobrych praktyk, staże i wizyty studyjne
- ✓ Upowszechnianie projektu, wyników zlecanych badań, weryfikacja potrzeb informacyjnych poprzez konferencje, warsztaty.

Grupy docelowe

Władze samorządowe wszystkich szczebli, publiczne służby zatrudnienia, agencje pośrednictwa pracy, organizacje zrzeszające przedsiębiorców, związki zawodowe, media, ośrodki naukowo – badawcze, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy regionu

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

Rezultaty miękkie:

- 1) Wzrost świadomości i wiedzy osób korzystających z biblioteki zasobów informacyjnych;
- 2) Uporządkowanie oraz klasyfikacja informacji na temat małopolskiej gospodarki, a w wyniku tego ułatwienie dostępu dla osób z niej korzystających;
- 3) Wzrost świadomości wśród instytucji działających w obszarze gospodarki regionalnej na temat zrealizowanych i bieżących badań dzięki „obserwatorium sieciowemu”. Koncepcja „obserwatorium sieciowego” wynika z konieczności ścisłej współpracy w istniejącymi ośrodkami analityczno – badawczymi, oprócz MOG, przewiduje się powołanie Obserwatorium Polityki Regionalnej, Obserwatorium Polityki Społecznej oraz Obserwatorium Edukacji i Rynku Pracy. W związku z powyższym jednym z działań MOG stanie się promowanie własnych dokonań, oraz analizowanie rezultatów pracy innych ośrodków, w celu bieżącej analizy i ewentualnej korekty tematyki badawczej.
- 4) Zwiększenie efektywności wydatkowania środków na badania, unikanie nakładania się obszarów badawczych oraz eliminacja luk informacyjnych;
- 5) Zwiększenie skuteczności prognozowania trendów rozwojowych oraz reakcji na zmianę gospodarczą;

Dodatkowo:

- 6) Powstanie zespołu specjalistów dysponujących wiedzą i umiejętnościami prowadzenia prac w zakresie prowadzenia badań, analizy i prezentacji wyników dla szerokiego zakresu tematycznego;
- 7) Nawiązanie kontaktów krajowych i międzynarodowych umożliwiających transfer wiedzy, pomysłów i doświadczeń pomiędzy partnerami;
- 8) Stworzenie partnerskich powiązań pomiędzy obserwatoriami działającymi w poszczególnych segmentach życia społecznego i gospodarczego ułatwiających swobodny przepływ informacji i będących inspiracją do podejmowania wspólnych projektów;
- 9) Ułatwienie monitorowania oraz ewaluacji rozwoju województwa poprzez dostarczanie kompletnych zbiorów danych nakreślonych w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego.

Rezultaty twarde:

- 1) Raporty, zarówno w formie papierowej jak i elektronicznej, z przeprowadzonych badań wraz z wnioskami i rekomendacjami. Planowana liczba publikowanych raportów w okresie realizacji projektu – 14;
- 2) Konferencje oraz seminaria tematyczne. Planowana liczba organizowanych konferencji w okresie realizacji projektu – 6. Planowana liczba seminariów tematycznych w okresie realizacji projektu – 13, średnio po 2 seminaria w roku;
- 3) Wizyty studyjne – krajowe i zagraniczne, z preferencją do regionów partnerskich lub posiadających duże doświadczenie w realizacji podobnych projektów. Planowana liczba wizyt studyjnych w okresie realizacji projektu – 19, średnio 1 wizyta w roku dla 2 osób, przy czym zakłada się, że dwukrotnie w trakcie trwania projektu zostaną zorganizowane wizyty dla większej liczby uczestników (około 6 osób), w których wezmą udział przedstawiciele instytucji współpracujących z MOG;
- 4) Moduł tematyczny poświęcony gospodarce regionalnej w bibliotece zasobów informacyjnych;
- 5) Publikacje okresowe o wynikach realizacji projektu w formie newsletter – w okresie realizacji projektu – 15.

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targets) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Projekt w pełni wpisuje się w realizację Celu szczegółowego 2: Poprawa funkcjonowania systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą Priorytetu VIII i nawiązuje do sposobu realizacji tego celu znajdującego odzwierciedlenie w zapisie w Programie Operacyjnym KL „Badania i analizy dotyczące trendów rozwojowych i prognozowania zmian gospodarczych w regionie, w tym kreacji i destrukcji miejsc pracy, również w odniesieniu do sektorów rolnictwa, rybactwa oraz leśnictwa, a także formułowania właściwych mechanizmów zaradczych w strategiach rozwoju województwa”. Warunkiem koniecznym dla „Rozwinięcia strategii i instrumentów szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia zmiany gospodarczej...” jest przed wszystkim monitorowanie bieżącej sytuacji i prowadzenie

pogłębianych i ukierunkowanych badań odpowiadających na zapotrzebowanie oraz wypełniających luki informacyjne.

Szacowany budżet projektu (PLN)

7 000 000 PLN, okres realizacji projektu: 7 lat, budżet w roku 2008 – 280 000 PLN

IV.1.2

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Regionalny System Innowacji Województwa Małopolskiego. Projekt pilotażowy.

Działanie 8.2 Transfer Wiedzy

Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji

Beneficjent/ Projektodawca: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego / Departament Transportu, Gospodarki i Infrastruktury

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

Punktem wyjścia do przedstawienia propozycji realizacji niniejszego projektu była zidentyfikowana potrzeba wsparcia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego oraz instytucji uczestniczących w procesie wdrażania RSI w realizacji nowej funkcji województwa - tworzenia podstaw gospodarki wiedzy i innowacji, inkubacji działalności innowacyjnej przedsiębiorstw i poszukiwania źródeł przewagi konkurencyjnej. W praktyce proces ten związany jest z budową Regionalnego Systemu Innowacji, jako układu instytucjonalno – funkcjonalnego w województwie. Władze regionalne stoją obecnie przed wyzwaniem realizacji polityki innowacyjnej oraz wdrażania strategicznego podejścia do podnoszenia innowacyjności. W procesie tym istotnym ogniwem jest zdolność do dynamicznej oceny stanu regionalnej gospodarki, umiejętność właściwej interpretacji dostępnych informacji oraz możliwość oceny konsekwencji wydatkowania finansów publicznych.

Praktycznym wymiarem budowy Regionalnego Systemu Innowacji w Małopolsce są zapisy Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Małopolskiego. Władze województwa, wraz z przyjęciem RSI, stoją zatem przed obowiązkiem inicjowania i finansowania działań służących budowie systemu innowacji. O tym zaś, w jakim tempie oraz jak efektywnie zachodzi ten proces, świadczy ilość i jakość podejmowanych inicjatyw pro-innowacyjnych.

Projekt koncentrował będzie swoją aktywność na dwóch płaszczyznach działalności proinnowacyjnej:

1. strategicznej RSI – poprzez rozwój istniejących i tworzenie nowych narzędzi i metod służących trwałemu i efektywnemu zarządzaniu i monitorowaniu procesem wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego;
2. operacyjnej RSI – poprzez tworzenie i wdrażanie instrumentów dedykowanych budowie gospodarki opartej na wiedzy oraz kreowaniu Regionalnego Systemu Innowacji poprzez system informacyjny, komunikowania się i wymiany informacji pomiędzy aktorami sfery innowacji w regionie (instytucjami badawczymi, przedsiębiorstwami, instytucjami otoczenia biznesu, samorządem).

W odniesieniu do płaszczyzny strategicznej zaplanowano następujące działania:

Działanie 1 – Instytucjonalny model zarządzania i monitorowania RSI – w tym stworzenie struktury zarządzania niniejszym projektem, stworzenie zaplecza instytucjonalnego do realizacji zadań merytorycznych.

Działanie 2 – Stworzenie systemu monitoringu i ewaluacji RSI – poszukiwanie dobrych praktyk systemu monitoringu w Polsce i UE, analizy i ekspertyzy metodyczne, w tym opracowanie wskaźników ewaluacyjnych, opracowanie przewodników metodycznych oraz koncepcji systemu zbierania danych.

Działanie 3 – Działanie 3. Analizy i ekspertyzy w kluczowych aspektach wdrażania RSI. W ramach działania przewiduje się przygotowanie ekspertyz, których zakres przedmiotowy zgodny będzie z rekomendacjami Małopolskiej Rady Innowacji (MRI).

Działanie 4 - Utworzenie systemu zarządzania wiedzą o innowacjach w Małopolsce.

Celem działania jest uruchomienie spójnego systemu gromadzenia i udostępniania informacji w zakresie innowacji i nowych technologii. System zarządzania wiedzą bazował będzie na platformie internetowej. Platforma spełniać będzie funkcję informacyjną, promocyjną oraz jako narzędzie komunikacji pomiędzy uczestnikami systemu innowacji.

Działanie 5 – Regionalne porozumienie na rzecz rozwoju.

Celem działania jest zbudowanie platformy współpracy pomiędzy głównymi aktorami w regionie w zakresie rozwoju regionalnego i implementacji w regionie działań proinnowacyjnych służących wdrażaniu RSI. Działanie koncentrować się będzie na organizacji cyklicznych spotkań MRI, For Innowacji jako miejsca wymiany informacji i nawiązywania współpracy pomiędzy przedstawicielami

biznesu, organizacjami pracodawców, sferą nauki i instytucjami wsparcia biznesu.

Działanie 6 – Opracowanie i realizacja kampanii promocyjnej zadań projektu.

Celem działania jest przeprowadzenie szerokiej kampanii informacyjnej zadań w ramach projektu obejmującej m.in. materiały informacyjne, plakaty, broszury oraz udział w krajowych i zagranicznych konferencjach służących promowaniu projektu, oraz tworzeniu pozytywnego wizerunku projektu i Małopolski w Polsce i Europie. Działania realizowane będą przez Biuro Zarządzania i Monitorowania RSI.

Grupy docelowe

Instytucje Naukowo-Badawcze; Uczelnie; Firmy Innowacyjne; Instytucje i firmy zajmujące się komercyjnie transferem technologii, innowacji wiedzy oraz firmy pośredniczące w tych działaniach; Instytucje typu "non profit" powołane statutowo do wspierania innowacji; Centra Transferu Technologii; Spółki zarządzające parkami technologicznymi.

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

1. Opracowany i uruchomiony instytucjonalny model zarządzania i monitorowania RSI.
2. Utworzone i uruchomione Biuro Zarządzania i Monitorowania RSI.
3. Stworzony i wdrożony system monitoringu i ewaluacji RSI.
4. Opracowane analizy/ekspertyzy w kluczowych aspektach wdrażania RSI.
5. Udział w krajowych i zagranicznych konferencjach, warsztatach
6. Utworzony system zarządzania wiedzą o innowacjach w Małopolsce – stworzenie i zarządzanie platformą internetową.
7. Przygotowane i przeprowadzone 2 Fora Innowacji, 3 konferencji i 3 warsztatów.
8. Opracowany Raport z autoewaluacji projektu.

Szacowany budżet projektu (PLN)

8 448 165,00PLN, okres realizacji projektu: 3 lata, budżet w roku 2008 – 561 330 PLN

IV.1.3

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Małopolskie Obserwatorium Polityki Rozwoju

Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej – *projekty systemowe*

Beneficjent/ Projektodawca: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego / Departament Polityki Regionalnej

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

Projekt odpowiada Celowi szczegółowemu 2: „Poprawa funkcjonowania systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą” Priorytetu VIII “Regionalne kadry gospodarki” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Oczekiwane efekty działalności Obserwatorium są zbieżne z zapisem 2.2 „rozwiniecie strategii i instrumentów szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia zmiany gospodarczej, dostosowanych do potrzeb regionu i przedsiębiorstw dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi”. Realizację tego celu, znajdującą odzwierciedlenie w zapisie „Badania i analizy dotyczące trendów rozwojowych i prognozowania zmian gospodarczych w regionie, w tym kreacji i destrukcji miejsc pracy, również w odniesieniu do sektorów rolnictwa, rybactwa oraz leśnictwa, a także formułowania właściwych mechanizmów zaradczych w strategiach rozwoju województwa”, planuje się dokonać poprzez stworzenie sprawnego systemu monitorowania informacji, umożliwiającego kompletowanie istniejących danych, jak i wskazujących na niedobory informacyjne, a przez to implikujące kierunki koniecznych badań.

- organizacja posiedzeń Rady Programowej poprzez pozyskanie kandydatów do pracy w Radzie, kompletowanie i przedstawianie członkom Rady materiałów roboczych, przygotowywanie na wniosek Rady zleceń na szczegółowe opinie, protokółowanie posiedzeń Rady i zapoznanie zainteresowanych z ustaleniami;
- badanie wpływu funduszy europejskich na rozwój społeczno gospodarczy. Działanie realizowane będzie poprzez stałą inwentaryzację dostępnych źródeł informacji, zdefiniowanie tematyki badawczej, określenie przy pomocy Rady Monitoringu i Ewaluacji metodologii badania, zlecenie realizacji badania w formie zamówienia publicznego. Wyniki badania zostaną przedstawione Radzie, celem zaopiniowania zgodności realizacji z założeniami metodologicznymi i uzyskania rekomendacji na upowszechnienie wyników;

- utrzymanie i aktualizacja strony internetowej projektu. Strona będzie utworzona jako podstrona istniejącej witryny Małopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji, aktualizowana informacjami z bieżących prac oraz wynikami przeprowadzonych badań;
- opracowanie i druk publikacji „Małopolskie Obserwatorium Polityki Rozwoju” oraz publikacji podsumowujących badania. „Małopolskie Obserwatorium Polityki Rozwoju” jest już zarejestrowane jako czasopismo ukazujące się z roczną częstotliwością. W odróżnieniu od dotychczas opracowanych trzech numerów, w kolejnych edycjach duży nacisk zostanie położony na artykuły autorskie, zlecane specjalnie dla potrzeb publikacji. Decyzja o wydaniu wyników zlecanych badań w formie książkowej podejmowana będzie każdorazowo po zakończeniu badania;
- opracowanie i wykonanie materiałów informacyjnych, konferencyjnych i reklamowych – jest to etap przygotowawczy do konferencji podsumowującej kolejne lata pracy.

Konferencje będą jednocześnie służyły prezentacji działań zrealizowanych w ramach projektu, jak i umożliwią wymianę doświadczeń poprzez wygłoszenie zlecanych referatów oraz dyskusję. Materiały z konferencji publikowane będą na stronie internetowej.

Grupy docelowe

Samorząd Województwa, samorzady lokalne, instytucje zaangażowane w kształtowanie polityki regionalnej, przedsiębiorcy, mieszkańcy Małopolski

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

Rezultaty miękkie:

1. nawiązanie kontaktów umożliwiających transfer wiedzy, pomysłów i doświadczeń pomiędzy partnerami. Dzięki temu możliwe będzie poszerzenie i doskonalenia zakresu informacji dostarczanych władzom województwa. Bezpośrednim miernikiem realizacji tego rezultatu będzie ilość artykułów publikowanych w „Małopolskim Obserwatorium Polityki Rozwoju” oraz referatów wygłoszonych na konferencjach. Planowane liczba artykułów do publikacji: 8, planowana liczba referatów na konferencjach: 34
2. dostarczanie kompletnych zbiorów danych nakreślonych w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego oraz innych dokumentach programowych. Umożliwi to bieżące śledzenie trendów i reakcje na zagrożenia. Miernik: liczba opracowań: Planowane efekty: 5.
3. prowadzenie badań odpowiadających na potrzeby informacyjne władz województwa lub instytucji działających na terenie województwa małopolskiego, przy zachowaniu jednolitych metodologii i standardów klasyfikacyjnych. Miernik: liczba przeprowadzonych badań. Planowana liczba badań: 3.

Rezultaty twarde:

1. zorganizowanie minimum trzech konferencji.
2. wydanie trzech publikacji w wersji tradycyjnej i elektronicznej, prezentujących wyniki planowanych badań,
3. utworzenie i bieżąca aktualizacja strony internetowej.

Szacowany budżet projektu (PLN)

2 000 000 zł, okres realizacji projektu: 3 lata, budżet w roku 2008 ok. 400 000 PLN

IV.1.4

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Aktywni do emerytury i nie tylko...

Działanie 8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie,

Poddziałanie 8.1.1. Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw

Beneficjent/ Projektodawca: Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie (Zespół Zamiejscowy w Nowym Sączu)

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa pracowników po 50 - roku życia w Małopolsce.

Problemem zdiagnozowanym na etapie tworzenia koncepcji projektu jest niska aktywność zawodowa osób po 50-tym roku życia. Niedostateczna aktywność zawodowa starszych pracowników uniemożliwia dynamiczny rozwój gospodarki opartej na wiedzy. Pogłębia się deficyt siły roboczej (niski przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa). Należy zatem dążyć do aktywizacji istniejących zasobów siły roboczej poprzez zwiększenie ogólnego poziomu zatrudnienia w wyniku utrzymania w pracy pracowników starszych oraz podniesienia ich kompetencji zawodowych. Potencjał, jakim jest rozległa wiedza i doświadczenie starszych pracowników,

przeszkolonych m.in. w zakresie coachingu i mentoringu, może zostać wykorzystany w procesie adaptacji nowych pracowników, a także do wspierania rozwoju osobistego i zawodowego pozostałych.

W ramach projektu planowane są następujące działania:

1. działania promocyjno-rekrutacyjne projektu
2. organizacja i przeprowadzenie spotkań seminaryjno-warsztatowych dla pracowników, mających na celu doradztwo oraz wypracowanie sposobów zwiększenia zaangażowania pracowników w rozwój osobisty i zawodowy poprzez ustawiczne podnoszenie kwalifikacji dostosowanych do potrzeb aktualnego rynku pracy.
3. organizacja szkoleń zawodowych (m.in. z zakresu nowoczesnych technik informatycznych, ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi), szkoleń dotyczących rozwoju umiejętności społecznych (m.in. z zakresu komunikacji interpersonalnej, kierowania zespołami ludzkimi) oraz szkoleń z zakresu coachingu i mentoringu.
4. pilotażowe wdrożenie metod coachingu i mentoringu w małopolskich przedsiębiorstwach.
5. konferencje, których celem będzie podnoszenie świadomości w zakresie potrzeby utrzymania w zatrudnieniu osób po 50 roku życia. Zaprezentowane zostaną także „dobre praktyki” polskie i zagraniczne, mające na celu aktywizację zawodową ludzi w wieku okołoemerytalnym.

Grupy docelowe

1. Pracownicy małopolskich firm w wieku powyżej 50+ zatrudnieni na podstawie umów cywilno-prawnych, umów o pracę.
2. Pracujące osoby dorosłe (powyżej 18 roku życia), wykonujące pracę na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło.

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

Rezultaty miękkie:

1. Wyższe kompetencje zawodowe i społeczne pracowników objętych projektem.
2. Zwiększona świadomość wśród pracowników i przedsiębiorców nt. potrzeb aktywizacji, wykorzystania doświadczenia zawodowego oraz utrzymania w zatrudnieniu osób powyżej 50 roku życia.
3. Upowszechnione informacje i dobre praktyki w zakresie potrzeby utrzymania i ustawicznego podnoszenia swoich kwalifikacji dostosowanych do potrzeb aktualnego rynku pracy.
4. Przeprowadzony proces coachingu w przedsiębiorstwach w Małopolsce.

Rezultaty twarde:

1. Zorganizowanie spotkań seminaryjno warsztatowych dla pracowników małopolskich przedsiębiorstw.
2. Zorganizowanie regionalnych konferencji w Krakowie dla pracodawców oraz pracowników z terenu Małopolski.
3. Przeszkolenie beneficjentów ostatecznych z zakresu:
  - podniesienia kwalifikacji zawodowych (3 szkolenia),
  - kompetencji społecznych (2 szkolenia),
  - metod coachingu i mentoringu (1 szkolenie).
4. Pilotaż - przeprowadzenie procesu coachingu z wybranymi pracownikami małopolskich przedsiębiorstw

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targetów) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Działania Projektu wpisują się bezpośrednio w cele Priorytetu VIII, Działanie 8.1, Poddziałanie 8.1.1, polegające na stymulowaniu podnoszenia i aktualizacji umiejętności zawodowych przez osoby pracujące, zwłaszcza po 50 roku życia, co jest kluczowe dla utrzymania ich aktywności na rynku pracy. Ważnym jest także wykorzystanie ich wiedzy i doświadczenia dla rozwoju przedsiębiorstw oraz wzrostu konkurencyjności regionalnej gospodarki.

Szacowany budżet projektu

1 998 748,46 PLN, okres realizacji projektu: 2008-2010, budżet w roku 2008 – 359 520,71 PLN.

IV.1.5

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Podwyższanie kwalifikacji mieszkańców Małopolski w zakresie IT

Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie

Beneficjent/ Projektodawca: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego / Departament Społeczeństwa Informacyjnego

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

Dostrzegając wpływ sektora zaawansowanych technologii na rozwój gospodarczy regionów władze województwa małopolskiego kładą nacisk na rozwój branży IT w Małopolsce w oparciu o jej wykwalifikowanych mieszkańców. W tym celu zakłada się przeprowadzenie kompleksowej diagnozy rynku edukacji IT, popularyzację idei podnoszenia lub zmiany kwalifikacji oraz stworzenie katalogu kursów i szkoleń będących odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku pracy. Działania planowane w ramach projektu:

1. przeprowadzenie kompleksowych badań i analiz zapotrzebowania społecznego i rynkowego na programy edukacyjne w zakresie IT;
2. określenie zapotrzebowania na kadrę IT i jej profil;
3. inwentaryzacja regionalnej infrastruktury edukacyjnej, w tym przeprowadzenie analizy przyczyn ograniczeń kształcenia IT w szkołach wyższych – ekonomicznych, lokalowych, sprzętowych, itd.
4. przeprowadzenie analizy jakości jednostek akademickich w zakresie kształcenia - opracowanie listy rankingowej jednostek, z których absolwenci są szczególnie pożądani przez firmy IT;
5. określenie standardów umiejętności IT, czyli poziomów umiejętności stosowania technologii informacyjnej dla poszczególnych grup docelowych;
6. opracowanie form unowocześniania kształcenia IT i poprawy jego jakości;
7. określenie pożądanych warunków i kierunku rozwoju usług szkoleniowych, ich profilu, grup docelowych itp.
8. opracowanie planu rozwoju nowych inicjatyw edukacyjnych, w tym skierowanych do nowych grup docelowych;
9. upowszechnianie wyników badań i analiz.

Grupy docelowe:

1. Pracownicy przedsiębiorstw
2. Instytucje rynku pracy
3. Uczelnie (instytucje i kadra akademicka)
4. Studenci
5. Nauczyciele
6. Kobiety
7. Bezrobotni
8. Osoby niepełnosprawne
9. Osoby odchodzące z rolnictwa pragnące podjąć zatrudnienie w zawodach pozarolniczych.

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

1. Diagnoza stanu w zakresie poziomu kompetencji IT mieszkańców Małopolski
2. Dokument opisujący założenia systemu podnoszenia kompetencji IT mieszkańców Małopolski
3. Raport wskazujący formy unowocześniania kształcenia kadr IT i poprawy jego jakości
4. Konferencja poświęcona upowszechnianiu wyników badań i analiz oraz prezentująca założenia systemu podnoszenia kompetencji IT małopolskiego społeczeństwa

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targets) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Działania Projektu wpisują się w cele określone dla Priorytetu VIII, Działanie 8.1, Poddziałanie 8.1.2, a zwłaszcza w Cel szczegółowy 1 „Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej”. Opracowanie dokumentów diagnostycznych i planistycznych oraz wypracowanych rozwiązań systemowych, które powstaną w ramach projektu doprowadzą do:

- identyfikacji zasobów województwa małopolskiego: kadrowych, sprzętowych i instytucjonalnych
- wypracowania założeń systemu podnoszenia kwalifikacji mieszkańców Małopolski z zakresu IT
- wypracowania i upowszechnienia form unowocześnienia kształcenia w całym województwie małopolskim

Badania, które zostaną przeprowadzone w ramach niniejszego projektu określą rzeczywistą skalę popytu i podaży na wykwalifikowaną kadrę oraz będą stanowić merytoryczną podstawę do planowania i organizacji szkoleń przez wszystkie zainteresowane placówki edukacyjne w regionie. Zakłada się, że powstanie system podnoszenia

kompetencji IT społeczeństwa Małopolski obejmujący mieszkańców Małopolski korzystających z technologii IT tylko dla swoich celów, pracowników posługujących się tymi technologiami w pracy oraz specjalistów IT. Wypracowane standardy kształcenia mogą zostać wdrożone na kierunkach informatycznych i technicznych w szkołach wyższych oraz przy tworzeniu Małopolskiego Parku Technologii Informatycznych.

Projekt „Podwyższanie kwalifikacji mieszkańców Małopolski w zakresie IT” tworzy fundamenty pod budowę społeczeństwa świadomie wykorzystującego techniki informacyjne w każdym aspekcie życia społecznego i zawodowego.

Szacowany budżet projektu (PLN)

1 060 000 PLN, okres realizacji projektu: 2 lata (02.06.2008 – 30.06.2009),
budżet w roku 2008 – 1 020 000 PLN

IV.1.6

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Doctus – Małopolski fundusz stypendialny dla doktorantów

Działanie 8.2 Transfer wiedzy

Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji

Beneficjent/ Projektodawca: Województwo Małopolskie – Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

- Projekt zakłada udzielenie wsparcia finansowego doktorantom z dziedzin naukowych określonych w RSI.
- Szczegółowe zasady wyboru stypendystów zostaną zawarte w regulaminie przyznawania stypendiów, niemniej jednak zasady te będą oparte o następujące kryteria:
  - grupa docelowa: osoby studiujące na studiach doktoranckich, na kierunkach wynikających z RSI,
  - przewidywane jest udzielenie stypendiów na okres max 3 lat trwania studiów /z wyłączeniem pierwszego roku studiów doktoranckich/, przy czym po każdym roku akademickim weryfikowane będą postępy pracy naukowej stypendystów warunkujące wypłacanie stypendium w kolejnym roku,
  - przewidywane jest udzielenie stypendiów w wysokości 3 000 zł miesięcznie, przy czym stypendium będzie wypłacane w okresie roku akademickiego (od października do września roku następnego, z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych: lipca i sierpnia).przewiduje się przyznanie w roku 2008 ok. 60 stypendiów.

Działania Projektu wpisują się w cele szczegółowe określone dla Priorytetu VIII, a zwłaszcza w Cel szczegółowy 1 „Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej”. W ramach projektu udzielane będą stypendia naukowe dla doktorantów kształcących się na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia regionu. Biorąc pod uwagę specyfikę Województwa Małopolskiego z miastem Kraków jako ważnym ośrodkiem akademicko-naukowym wysokość wsparcia została ustalona na poziomie blisko 40 mln PLN, co jest adekwatne do potrzeb wynikających z prowadzonych badań naukowych.

Grupy docelowe Doktoranci

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

- podniesienie poziomu kształcenia młodej kadry naukowej
- przydzielenie ok. 60 stypendiów

Szacowany budżet projektu (PLN)

39 287 360 PLN, okres realizacji projektu: 2008 – 2015, budżet w roku 2008 – 1 300 000 PLN

IV.2 Projekty konkursowe

IV.2.1 Opis szczegółowych kryteriów wyboru projektów konkursowych wraz z uzasadnieniem, w tym wyboru projektów współpracy ponadnarodowej i projektów innowacyjnych

A. Kryteria dostępu

Konkursy ogłaszane w roku 2007 - pilotaż:

Dotyczy Poddziałania 8.1.1:

- *Kryterium grupy docelowej* - wsparcie kierowane do pracujących osób dorosłych powyżej 45. roku życia, którzy posiadają co najwyżej wykształcenie średnie i z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności (w formach pozaszkolnych);
- *Kryterium wysokości finansowej projektu* – minimum 50 000 zł

Uzasadnienie

Wprowadzenie kryterium grupy docelowej oraz kryterium wysokości finansowej projektu wynika z Załącznika nr 1 do Uchwały nr 18 Prekomitetu Monitorującego PO Kapitał Ludzki z dnia 17 września 2007 r. w sprawie zaopiniowania ogólnych i szczegółowych kryteriów wyboru projektów w ramach PO Kapitał Ludzki.

Konkursy ogłaszane w roku 2008 :

Dotyczy Poddziałania 8.1.1

- *Kryterium wkładu własnego* - wymagany wkład własny beneficjenta ostatecznego w wysokości 10% w odniesieniu do 3 typu projektu
- *Kryterium okresu realizacji* - maksymalny okres realizacji projektu – 3 lata.

Uzasadnienie

Wprowadzenie wymogu wniesienia wkładu własnego beneficjenta ostatecznego podyktowane jest doświadczeniami z pierwszego okresu programowania. Zaangażowanie własnych środków beneficjenta ostatecznego ma pozytywny wpływ na zwiększenie dyscypliny udziału w projekcie.

Maksymalny okres realizacji projektu został określony jako 3 lata zgodnie z regułą n+3 zarządzania finansowego Funduszy Strukturalnych. Ponadto ograniczony czas realizacji projektu pozwoli beneficjentom precyzyjnie zaplanować przedsięwzięcia, co wpłynie na zwiększenie efektywności oraz sprawne rozliczanie finansowe wdrażanych projektów. Jednocześnie proponowany okres realizacji projektu jest wystarczający, aby objąć wszystkich beneficjentów zakładanymi formami wsparcia i podjąć odpowiednie działania zaradcze w przypadku trudności w realizacji projektu.

Konkursy ogłaszane w roku 2008 :

Dotyczy Poddziałania 8.1.3

- *Kryterium beneficjenta* - partnerzy społeczni (organizacje pracodawców i przedstawicielstwa pracownicze)

Uzasadnienie

Kryterium to wynika z zapisów Szczegółowego Opisu Priorytetów POKL

Uwaga:

Kryteria szczegółowe dla pozostałych Poddziałania nie zostały określone.

B. Kryteria strategiczne – n.d

IV.2.2 Tryb procedury konkursowej (otwarta/zamknięta) wraz z uzasadnieniem wyboru

Rok 2007– konkurs zamknięty

Rok 2008 – konkursy otwarte do wyczerpania środków przeznaczonych na rok 2008

Uzasadnienie:

Konkursy ogłaszane w 2007 r. mają charakter pilotażowy, a ich efekty powinny być znane w możliwie krótkim okresie czasu, aby doświadczenia płynące z ich realizacji można było wykorzystać w przyszłości. Uruchomienie konkursów zamkniętych pozwoli monitorować zainteresowanie konkursami, poziom wiedzy beneficjentów itp. Wybrana forma konkursu pozwoli na zebranie i ocenienie wszystkich projektów w jednym czasie. Z tego względu w roku 2007 planowane jest ogłoszenie **konkursów zamkniętych**.

Konkursy ogłoszone w 2008 r. będą miały **charakter otwarty**, gdyż:

- zostaną ogłoszone na początku roku, co zapewni ciągły nabór projektów, aż do wyczerpania limitu środków,
- wnioski będą oceniane sukcesywnie, w kolejności ich składania,

- formuła konkursów otwartych pozwala na ciągły nabór projektów, a tym samym w przypadku odrzucenia wniosku aplikacyjnego daje beneficjentom możliwość jego ponownego złożenia po dokonanych poprawkach.

Uwaga:

Rozliczaniu podlegać będą jedynie wydatki kwalifikowane, które zostały poniesione w okresie realizacji projektu, ale nie wcześniej niż od dnia złożenia przez Beneficjenta wniosku o dofinansowanie realizacji projektu.

IV.2.3 Kwartalny harmonogram ogłaszanych konkursów, alokacja finansowa na poszczególne konkursy

Harmonogram otwierania konkursów: 2007 - maj 2008 r.

Rok	Kwartał	Nazwa Działania	Nazwa poddziałania (jeśli dotyczy)	Kontraktacja** - PLN po kursie 3,74 *
IV kw. 2007		8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw	20 000 000
2008	I kwartał	8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw	38 143 773
		8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	Poddziałanie 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności	1 058 236
	II kwartał	8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie	Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie	12 128 437
		8.2 Transfer wiedzy	Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw	6 224 707

IV.2.4 Opis procedury wyboru projektów konkursowych wraz z listą wymaganych załączników do umowy o dofinansowanie projektu

1. Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie ogłosi w 2008 roku konkursy otwarte na opracowanie projektów wynikających z niniejszego Planu Działania.
2. Konkursy zostaną przeprowadzone w oparciu o dokumentację konkursową.
3. Informacja o ogłoszeniu konkursu zostanie zamieszczona w dzienniku/dziennikach o zasięgu regionalnym natomiast informacje o konkursie wraz z dokumentacją konkursową ukażą się na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego (www.malopolskie.pl) oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie (www.wup-krakow.pl), a także na tablicach informacyjnych w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie przy Pl. Na Stawach 1 oraz w Zespołach Zamiejscowych w Nowym Sączu, ul. Węgierska 146 oraz w Tarnowie, Al. Solidarności 5-9. Niezbędne wzory dokumentów zostaną udostępnione beneficjentom w Punktach Informacyjnych EFS mieszczących się w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie oraz Zespołach Zamiejscowych w Tarnowie i w Nowym Sączu.
4. Projekty przyjmowane będą w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Krakowie oraz w Zespołach Zamiejscowych w Nowym Sączu oraz w Tarnowie w godz. od 8.00 do 16.00.
5. Projekty przyjmowane będą w formie „wniosku o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizacji projektu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”.

*Wskazane wartości zostały pomniejszone o środki przeznaczone na projekty systemowe (własne).

** w tym 5% rezerwa na procedurę odwoławczą

Wnioskodawca składa wniosek zgodnie z zasadami określonymi w dokumentacji konkursowej.

WUP w Krakowie dokonuje oceny formalnej.

Po dokonaniu oceny formalnej wniosek:

- a) może zostać odrzucony – jeżeli nie spełnia któregokolwiek z ogólnych kryteriów formalnych lub kryteriów dostępu. Odrzucony wniosek nie podlega korektom ani uzupełnieniom. WUP poinformuje wnioskodawcę o odrzuceniu wniosku na etapie oceny formalnej, wraz z podaniem przyczyn odrzucenia, a także możliwości złożenia protestu,
  - b) przekazywany będzie do oceny merytorycznej – po spełnieniu wszystkich ogólnych kryteriów formalnych oraz wszystkich kryteriów dostępu. WUP poinformuje projektodawcę o przekazaniu wniosku do oceny merytorycznej i o zarejestrowaniu wniosku w krajowym systemie informatycznym i nadaniu mu niepowtarzalnego numeru identyfikacyjnego.
6. Ocena merytoryczna wniosku przeprowadzana będzie w oparciu o ogólne kryteria merytoryczne i horyzontalne oraz kryteria strategiczne. Ocenę merytoryczną projektów złożonych w WUP przeprowadza Komisja Oceny Projektów (KOP) powoływana przez Dyrektora WUP.
7. Po dokonaniu oceny projektów KOP przygotowuje listę projektów spełniających minimum punktowe oraz kryteria horyzontalne i wraz z protokołem z oceny przekaże ją do zatwierdzenia Dyrektorowi WUP.
8. Po zatwierdzeniu przez Dyrektora WUP listy projektów wnioskodawca otrzyma pismo informujące o:
- a) pozytywnym rozpatrzeniu wniosku (wraz z przyznaną liczbą punktów) i przyjęciu wniosku do realizacji wraz z podaną kwotą dofinansowania, pod warunkiem dostarczenia w podanym terminie wymaganych dokumentów,
  - b) możliwości podjęcia negocjacji – pismo informujące o propozycji dokonania zmian merytorycznych w treści wniosku związanych z przyznaniem innej od wnioskowanej kwoty dofinansowania lub/i zmianach w zadaniach budżetu projektu,
- lub*
- c) pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, ale nie przyjęciu go do dofinansowania z powodu braku środków finansowych,
  - d) odrzuceniu wniosku – pismo informujące wnioskodawcę o negatywnym rozpatrzeniu wniosku wraz z podaniem przyczyn.
9. Jeśli wnioskodawca otrzymał pismo informujące go o przyjęciu wniosku do realizacji lub z pozytywnym dla siebie skutkiem zakończył negocjacje z WUP, na wezwanie WUP i w określonym przez nią terminie składa wszystkie wymagane dokumenty (załączniki) do umowy o dofinansowanie. Nie złożenie żądanej dokumentacji oznacza rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie.
10. Po przyjęciu wniosku do realizacji i złożeniu przez beneficjenta wszystkich wymaganych załączników Dyrektor WUP w Krakowie podpisuje z beneficjentem umowę o dofinansowanie realizacji projektu.

LISTA WYMAGANYCH ZAŁĄCZNIKÓW

Załączniki obligatoryjne dostarczane przez wnioskodawcę na etapie składania wniosku:

- **dokumenty określające sytuację finansową wnioskodawcy** (za ostatni zamknięty okres rozliczeniowy), a w przypadku partnerstwa – dokumenty określające sytuację finansową partnerów:
  - I) sprawozdanie finansowe - bilans oraz rachunek zysków i strat (w przypadku beneficjentów sporządzających powyższe dokumenty zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości)
  - lub*
  - II) uproszczone sprawozdanie finansowe - uproszczony bilans oraz rachunek zysków i strat (w przypadku beneficjentów nie zobligowanych do sporządzania dokumentów, o których mowa w pkt I).W przypadku, gdy beneficjent prowadzi działalność krócej niż jeden kwartał, zamiast dokumentów, o których mowa w pkt I-II składać będzie bilans otwarcia.
- **list intencyjny w sprawie partnerstwa** - w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie.

Załączniki dostarczane na etapie podpisywania umowy:

- **Pełnomocnictwo do reprezentowania wnioskodawcy** – załącznik wymagany, gdy wniosek jest podpisywany przez osobę/y nie posiadające statutowych uprawnień do reprezentowania wnioskodawcy lub gdy z innych dokumentów wynika, że uprawnionymi do podpisania wniosku są co najmniej dwie osoby.
- **Uchwała** właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego lub inny właściwy dokument organu, który: dysponuje budżetem wnioskodawcy (zgodnie z przepisami o finansach publicznych), zatwierdza projekt lub udziela pełnomocnictwa do zatwierdzenia projektów współfinansowanych z EFS - w przypadku, gdy taki dokument jest wymagany dla zaciągnięcia zobowiązań przez beneficjenta;
- **Oświadczenie o nieskorzystaniu z pomocy pochodzącej z innych programów operacyjnych**

w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowalnych związanych z danym projektem. Oświadczenie należy przygotować zgodnie ze wzorem zawartym w *Dokumentacji Konkursowej*.

- **Wypis z organu rejestrowego dotyczący wnioskodawcy** (aktualny wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego, innego właściwego rejestru np. ewidencji działalności gospodarczej lub inny dokument potwierdzający osobowość prawną - wraz z danymi osób upoważnionych do podejmowania decyzji wiążących w imieniu wnioskodawcy, wydany nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku). Jest to załącznik niezbędny do sprawdzenia, czy wnioskodawca jest uprawniony do ubiegania się o dofinansowanie i do podpisania umowy
- **Umowa partnerska (lub porozumienie)**, w przypadku projektów realizowanych w partnerstwie.
- **Zaświadczenia o pomocy de minimis otrzymane w ciągu 3 ostatnich lat** - w przypadku podmiotu ubiegającego się o pomoc de minimis.
- **Informacja o otrzymanej pomocy publicznej** – w przypadku podmiotu ubiegającego się o pomoc inną, niż pomoc de minimis.

Jednocześnie należy pamiętać o tym, iż istnieją załączniki będące **integralną częścią umowy** o dofinansowanie projektu:

- wniosek o dofinansowanie realizacji projektu,
- harmonogram płatności,
- wzór wniosku o płatność,
- oświadczenie o kwalifikowalności VAT,
- wymagania w odniesieniu do informatycznego systemu finansowo-księgowego.

Uwaga:

Plan Działania stanowi jedynie uzupełnienie zasad zawartych w dokumentach programowych PO KL, Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL oraz innych wytycznych IZ dotyczących programów operacyjnych, uwzględnionych w art. 35 Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju i w razie ich zmiany należy stosować się do rozwiązań w nich wprowadzonych. Sprzeczne z nimi zapisy Planu Działania przestają obowiązywać.

V. Projekty innowacyjne i ponadnarodowe
<u>V.1 Projekty innowacyjne</u>
V.1.1 Tematy dla projektów innowacyjnych
V.1.2 Oczekiwane efekty realizacji projektów innowacyjnych
V.1.3 Typy beneficjentów/projektodawców
<u>V.2 Projekty ponadnarodowe</u>
V.2.1 Typy projektów ponadnarodowych lub projektów z komponentem ponadnarodowym
V.2.2 Obszary, w ramach których realizowane będą projekty ponadnarodowe
V.2.3 Oczekiwane efekty realizacji projektów ponadnarodowych
V.2.4 Typy beneficjentów/projektodawców
Miejsce, data
Pieczęć i podpis osoby upoważnionej